

KELIONIŲ PROJEKTAS PO BALTIJOS ŠALIŲ DVARUS

Š. m. gegužės 24 d. Baltijos šalių pilių ir dvarų šimtmečio projektas prasidėjo nuo Alantos dvaro Molėtų rajone. Projektas tęsiasi iki rugsėjo 16 d. Pirmajam keliautojui buvo perduotas simbolinis „raktas“, kuris atveria visų pilių ir dvarų ne tik vartus ir duris, bet ir paslaptis. Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos prezidentas Gintaras Karosas „raktą“ atvežė iš prieš savaitę Rygoje vykusio Baltijos projekto pristatymo žiniasklaidai ir visuomenei.

„Keliaujantis raktas“ jau spėjo pabuvoti Vasaknų dvare, Kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose Plungėje, Rietavo dvare, Kelmės dvare, pasiekė Paberžės dvarą ir keliauja toliau.

Pažinimo ir kelionių projekto simbolis – raktas – užuomina į atveriamas pilies ar dvaro duris. Lankytojai rinks simbolinius pilių ir dvarų raktus (lipdukus iš aplankytų dvarų) kaip patirčių ir įspūdžių prisiminimą.

Projektas skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo ir Latvijos bei Estijos valstybių paskelbimo šimtmečiams, Europos kultūros paveldo metams paminėti. Kelionių „žaidimas“, leisiantis pažinti Baltijos dvarus, atrasti panašumus ir skirtumus, paliudyti pastangas žmonių, sunkiai dirbančių, kad išsaugotų mūsų bendrą kultūros paveldą, vykdomas pirmą kartą ir sulaukia didelio tiek istorinių objektų savininkų bei valdytojų, tiek keliautojų dėmesio.

Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos prezidentas pažymėjo, kad „Baltijos šalių pilių ir dvarų kelio tiesimas sutelkia daugelį istorinių objektų šeimininkų atverti savo duris visuomenei, atliekant dvaro, kaip kultūrinio židinio funkciją. Kita vertus, keliautojas gali pamatyti vienoje vietoje Baltijos pilių ir dvarų įvairovę ir skirtumus, pasirinkti dominančius objektus.“

Interneto svetainėje www.visitbalticmanors.com pateikiama daugiau kaip 130 Lietuvos, Latvijos ir Estijos pilių ir dvarų aprašymų, nuotraukų, informacija apie lankymo laiką, paslaugas ir renginių kalendorius.

Taisyklės lankytojams:

Pažinimo ir kelionių kampanijos tikslas – atverti pažinimui kuo įvairesnius dvarus ir pilis visą vasarą, todėl atvirų lankymui pilių ir dvarų skaičius kasdien keisis. Svarbu visuomet pasitikrinti, kurios pilys ir dvarai yra atviri tą dieną, kai Jūs keliausite. Informacija apie atvirus dvarus, lankymo laiką, paslaugas ir renginius pateikiama www.visitbalticmanors.com.

Lankytojai per kiekvieną vizitą kviečiami rinkti lipdukus keliautojo kortelėje, kurią galima bus gauti kiekvienoje pilyje ar dvare. Visi, surinkę daugiau nei 5 lipdukus savo šalyje ir 10 kaimyninėse, dalyvaus loterijoje prizams laimėti. Prizus dalyvaujančių pilių ir dvarų atstovai įteiks per baigiamąjį renginį.

Keliaujant po istorinius objektus galima atrasti daug įdomių aspektų, čia minime tik keletą.

Pilys ir dvarai turi įvairių sąsajų ne tik su didikais, bajorais, bet ir su karališkomis šeimomis. Daugelyje dvarų galima išgirsti įstabių istorijų apie valdovus, kurie buvo apsistoję arba juose lankėsi. Didikų ir bajorų šeimose santuokos neretai nepaisydavo šalių ribų ir tautybių, suprantama, politinis žemėlapis keitėsi einant šimtmečiams. Taigi, pavyzdžiui, Lietuvos, Latvijos ir Estijos dvarai yra susiję su tokiomis kilmingųjų giminėmis kaip: Uexküllu (Vigala, Ravila dvarai), Buxhoevden (Pādaste dvaras), Ungern-Sternbergu (Suuremõisa dvaras), Švedijos karaliene (Ranka dvaras), žymiu Rygos meru Georgu Armitsteadu (Jaunmoku pilis), didžiaisiais Lietuvos kunigaikščiais (Trakų pilis, Gedimino pilis), Goštautais (Liubavo dvaras), Radvilomis (Biržų pilis, Buivydiškių, Čiobiškio, Jašiūnų, Vasaknų dvarai), Tyzenhauzais (Rokiškio, Paliesiaus), Oginskiais (Plungės dvaras), Renė (Renavo dvaras), Tiškevičiais (Trakų Vokės dvaras) ir daugeliu kitų.

Pilys ir dvarai – įvairių architektūrinių stilių pavyzdžiai nuo viduramžių griuvėsių ar atstatytų pilių iki baroko perlų ar unikalių neoklasikinių, neogotikinių objektų. Išsiskiria Lietuvoje išlikę baroko epochos architektūros pavyzdžiai – Aristavėlės, Kelmės, Kurtuvėnų, Liubavo dvarų pastatai.

Daugiau informacijos apie Lietuvos dalyvius:

Projekte dalyvauja išpūdingos Lietuvos pilys (Biržų, Gedimino, Trakų, Panemunės pilis) seniausių laikų liūdininkės. Išsiskiria Lietuvoje išlikę baroko architektūros epochos pavyzdžiai – Aristavėlės, Kelmės, Kurtuvėnų, Liubavo dvarų pastatai.

Dvarai išlieka kultūros židiniai: Jašiūnų, Žeimių, Alantos dvaruose įsikūrę meno centrai, Zyplių dvare nuolatinės kultūrinės veiklos labai įvairios, dažnai susijusios su tradicijomis, amatais.

Neatsiejama kultūrinio gyvenimo dvaruose dalis – muzika. Muzikines tradicijas dvarai tęsia ir dabar. Babtyno-Žemaitkiemio dvare kasmet organizuojami Pažaislio muzikos festivalio koncertai, Bistrampolio dvaras rengia savo kasmetinius festivalius, Paliesiaus dvaro salėse jau tradiciškai

renkamasi pasiklausyti pasaulinio garso muzikos atlikėjų koncertų, koncertai rengiami ir Dautarų dvare.

Dvarą, kaip ekonominį vietovės centrą ir variklį, pajusite apsilankę Saldutiškio, Aštriosios Kirsnos, Vasaknų dvaruose. Saldutiškio dvare auginamos avys, tvenkiniuose atsispindi akmeniniai ūkiniai pastatai. Iš aštuoniolikos buvusių Aštriosios Kirsnos dvarvietės pastatų keturi jau atstatyti ir naudojami. Vasaknose restauruotas bravoras tai pat tęsia tradiciją.

Projektas išskirtinis tuo, kad keliautojai kviečiami ne tik į jau puikiai restauruotus ir sėkmingai veiktus dvarus, bet ir į tuos, kurie dar tik bus restauruojami, tokie kaip Čiobiškio dvaras. Kartais dvarai tapdavo įdomių įvykių liudininkais. Pavyzdžiui, 1812 m. birželio 27 d. pakeliui į Vilnių Abromiškių dvare nakvojo Napoleonas. O Akmenos kepurinį XIX a. vidurio vėjo malūną 1901 m. autobiografiniame apsakyme aprašė Jonas Biliūnas. M. Oginskio Plungės dvare įsteigtoje orkestro mokykloje 1889–1893 m. mokėsi būsimas žymus lietuvių dailininkas bei kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875–1911).

Dideli nuopelnai turėtų būti priskiriami savininkams, kurie tęsdami tradicijas dvaruose vykdo kultūrinę veiklą, teikia paslaugas, ūkininkauja. Daugelis aktyvių dvarų, esančių kaimiškose vietovėse, skatina kultūrinį ir ekonominį regionų atgimimą, keičia raidą ir įkvepia vietinę bendruomenę aktyviai veiklai. Kai kurie, tokie kaip Liubavo dvaras netoli Vilniaus, yra tapę autentiško kultūros paveldo išsaugojimo pavyzdžiais, netgi apdovanotais aukščiausiu ES kultūros paveldo prizų ir „Europa Nostra“ apdovanojimu.

Jakiškių dvaras, prižiūrimas entuziastų dvaro savininkų, žavi išpuoselėtomis detalėmis. Lankant Kurtuvėnų dvarą galima planuoti ir pajodinėjimą žirgais. Trakų Vokės dvaro rūmus supa upės vingis ir 1890 m. garsaus prancūzų kraštovaizdžio architekto ir botaniko Eduardo Fransua Andre (Édouard François André) suformuotas parkas. Dvare buvo filmuotos vaidybinės kino juostos „Ana Karenina“, „Karas ir taika“ ir kt.

Tarp projekte dalyvaujančių Lietuvos dvarų yra dvi mokyklos (Buivydiškių, Alantos) ir net dešimt muziejų. Paberžės dvare įsteigtas 1863–1864 m. sukilimo muziejus – vienintelis tokio pobūdžio muziejus Lietuvoje. Atnaujintuose Renavo dvaro rūmuose veikia nuolatinė reprezentacinio interjero ekspozicija, supažindinanti lankytojus su XIX a. Lietuvos dvarų kultūra: interjeru, baldais, paveikslais ir kt. Viena iš gausių ir įdomių Rokiškio dvaro muziejaus kolekcijų yra vertingas grafų drabužių rinkinys. Legendomis apipinto dvarininko Jozefo Godlevskio Aukštosios Fredos dvare įkurtas botanikos sodas ir tarpukario Lietuvą menanti oranžerija kuria ypatingą aurą.

Projektą organizuoja Lietuvos pilių ir dvarų asociacija, Latvijos pilių, rūmų ir dvarų asociacija, Estijos dvarų asociacija ir Estijos dvarų mokyklų asociacija.

Atsisiųsti ir atsispausdinti keliautojo kortelę galima iš projekto svetainės:
www.visitbalticmanors.com

Naujienas ir įvykius Baltijos dvaruose sekite www.facebook.com/visitbalticmanors/

Norėdami gauti daugiau informacijos, susisiekite:

Gintaras Karosas, tel. +370 698 30925, taip pat

Lietuva, Vilma Dečkutė Žukauskienė, lt@visitbalticmanors.com

Latvia, Ilona Kalnina, lv@visitbalticmanors.com

Estija, Riin Alatalu, ee@visitbalticmanors.com

